

OBSAH

<i>O strašnom súde</i>	3
<i>O obžerstve</i>	4
<i>O veľkosti Christa Veľkňaza</i>	5
<i>Vypočuj moju modlitbu</i>	6
<i>Ikona Božej Matky</i>	9
<i>Prorok Eliáš v Sarepte</i>	10
<i>Sv. mučeník Charalampij</i>	12
<i>Čím treba zásobovať dušu</i>	15
<i>Detská stránka</i>	16
<i>Otázky a odpovede</i>	18
<i>Pravoslávie začiatkom 20. stor.</i>	20
<i>Ladomirovský monastier</i>	22
<i>Vznik michalovskej eparchie</i>	24
<i>O. Vasilij Solovjev</i>	25
<i>Vl. Josif bitol'ský a skopský</i>	26
<i>Zo života cirkevných obcí</i>	28
<i>Zo života seminára</i>	29
<i>Zima v Humennom</i>	30
<i>Pozvánka</i>	31

Spasi Vás Hospodi!

Obálka: *Mládežníčka BPM Humenné
Monach Maxim - postrih*

Tlač: GRAFOTLAČ Prešov

ISTINA

*Mesačník Bratstva pravoslávnej mládeže na
Slovensku - SYNDESMOS
ročník XIX./2014*

šéfredaktor: Miroslav Knap
zástupkyňa šéfredaktora: Nika Šoltýsová
redaktori: prot. Štefan Pružinský ml., prot. Peter Savčák, protodiakon Ján Husár, diakon Miroslav Humenský, čtec Alexander Haluška, čtec Matúš Kostičák, čtec Luboš Savčák, čtec Miloš Surma, čtec Patrik Palasiewicz, čtec Daniel Omaska, Marcela Hvižďaková, Zuzana Sadilková, Juliána Polakovičová, Tatiana Mihaličová, Radka Baková, Silvia Knapová
pokladníčka: Veronika Zacková
technický redaktori: Michael Brych, Marcela Hvižďaková
detská stránka: Janka Kobanová, Lenka Kímáková, Anička Feďová
redaktori pre distribúciu: Miroslav Pavlenko, Adriána Pavlenková
korektúra: prot. Peter Kormaník

Vydáva:

Bratstvo pravoslávnej mládeže na Slovensku -
SYNDESMOS, IČO: 17075947
tel.: 0948 509 980, e-mail: istina12@gmail.com
www.bpm.orthodox.sk

*S blahoslovením Jeho Blaženosti Rastislava,
arcibiskupa prešovského a Slovenska, metropolitu
českých krajín a Slovenska*

Vychádza 12-krát do roka.

Ročný príspevok 5,40 + poštovné 5,00 €

Vaše finančné príspevky posielajte na adresu:

Redakcia ISTINY
Bratstvo pravoslávnej mládeže
na Slovensku - SYNDESMOS,
Bayerova 8, 080 01 Prešov,
prípadne na účet Istiny:
4008409298/7500.

*Cirkevne schválené.
Redakcia si vyhradzuje právo upravovať príspevky
v súlade
s učením Cirkvi.
Nevyžiadané rukopisy nevraciamy*

ISSN 1335-6739

Číslo indexu: EV 3633/09

Otec nesúdi nikoho, ale celý súd oddal Synovi... a dal Mu moc súdiť, pretože On je Syn človeka.

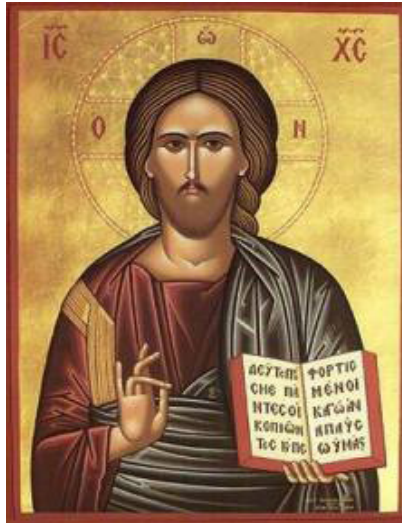
Anjeli na konci vekov zhromaždia vyvolených zo štyroch strán sveta, od krajov až po kraje nebies (Mt 24,31), a taktiež vyzbierajú z Jeho Kráľovstva všetky pohoršenia, i tých, čo konajú nepravosť (Mt 13,41) a oddelia zlých od spravodlivých. (Mt 13,49). Z tradície apoštolov vieme, že všetci sa totiž musíme postaviť pred súdny stolec Isusa Christa (2Kor 5,10; Rim 14,10). Boh cez Isusa Christa bude súdiť Židov i pohanov (Rim 2,9), živých aj mŕtvých (Sk 10,42, 2Tim 4,1), a taktiež bude sudíť nielen ľudí, ale aj padlých anjelov (Jud 6; 2Pet 2,4).

Súdené nebudú len ľudské činy, dobré či zlé (Mt 25,35-36; 2Kor.5:10), ale aj každé prázdne ľudské slovo (Mt 12,36). Verným Sudca povie: „Podťte požehnaní môjho Otca, príjmite ako dedičstvo kráľovstvo, ktoré vám je pripravené od stvorenia sveta (Mt 25,34)“. Hriešni budú počuť: „Odíďte odo mňa, zlorečení, do večného ohňa, pripraveného diablovei a jeho anjelom (Mt 25,41). Súdené nebudú len slová a skutky ľudí, ale aj ich vnútorné myšlienky a city. V Liste Židom 4,12 sa píše: „Lebo slovo Božie je živé a mocné a je ostrejšie než ktorýkoľvek dvojsečný meč a preniká až do rozdelenia duše a ducha, kĺbov a špiikov a je schopné posudzovať hnutia a zmýšľanie srdca.“ V Evanje-

liu na Božej nedeľnej liturgii sa číta Podobenstvo o poslednom súde (Mt 25,31-46).

Nie je náhoda, že toto podobenstvo je nám dávané hneď po Podobenstve o mýtnikovi a farizejovi a Podobenstve o bludnom synovi. Koho sa nedotkol, s kým nepohol obraz odovzdanosti mýtnika, či nešťastie blúdneho syna, tomu je Cirkev nútená predstaviť strašný obraz Posledného súdu s cieľom prebudiť ho k pokániu.

V spevoch tejto nedele je zhromaždené všetko to najväčšie a najtragickejšie, čo môže prebudiť človeka z jeho ľahkomyselnosti a ľahkovážnosti. Pripomenutím Posledného súdu nás Cirkev pozýva k modlitbe za mŕtvych, čakajúcich na Boží súd. Oddávna Cirkev koná prvú zádušnú „roditeľskú“ sobotu práve pred Mäsopustnou nedeľou, nedeľou o Poslednom súde, kedy Cirkev spomína všetkých zosnulých pravoslávnych kresťanov.

Počas prípravy na pôstne obdobie sa musíme veľmi snažiť naladiť samého seba na neodsudzovanie svojho bližneho a na úprimné odpustenie jeho nedostatkov. Príprava na pôst začína dávno pred ním a povoláva nás k zamysleniu sa nad podstatou pôstu. Nech naša púť k veľkopôstnym dňom bude pre každého z nás cestou skutočne spasiteľnou, ktorá nás privedie k Slnku Pravdy!

Spracoval: **Miroslav Knap**

Zdroj:

Пантелеимоновский Благовест

V živote kresťana vidíme veľa momentov, ktorých by sme sa na svojej ceste k spásu mali vyhýbať. Nie sú to len samotné hriechy ako také. Ale je to hlavne veľa podnetov k hriechu. Ako dobre vidíme, v dnešných správach ľudia sa dopúšťajú trestných činov, vražd, znásilnení a ďalších zvrátených činov. Mnohokrát za to môže práve alkohol alebo drogy, či rôzne iné prostriedky k tomu, aby sa z bežného človeka stal deviant.

Medzi tieto „skratky k hriechu“ patrí aj obžerstvo. Ako z mnoho iných hriechov, aj z tejto nená-

padnej, no závažnej veci sa sponedáme na „povsednevnom ispovidaniji hrichov“. Ak si priblížime tento výraz (obžerstvo), zistíme, že už základ slova je tvorený tak, že človeku absolútne neprislúcha (žrať). Niektorí svätí dokonca natoľko uprednostňovali svoje duchovné požiadavky pred telesnými, že tak isto používali pre svoje telo podobné výrazy.

Možno si položíme otázku, prečo je tomu tak. Obžerstvo (v cirkevno-slovančine - objadenie) je mostom, ktorým človek prechádza k iným hriechom neraz oveľa závažnejším, a teda má sám svoju vážnosť. Ak si vezmeme taký pôst a hlavne v tejto súvislosti jeho telesnú stránku, je to hlavne pôst od mäsa a mlieka. Prečo? Jeden z pohľadov na pôst spočíva aj v snahe odstrániť obžerstvo, preje-

danie sa. To má na človeka takisto, ako alkohol či drogy niekedy fatálne účinky. Možno nie ani tak fatálne pre človeka, no hlavne pre ľudskú dušu.

Ak je človek prejedeny, je lenivý, má sklony k pýche, o ktorej sa hovorí, že je matka všetkých hriechov. Dôkazom toho je aj príbeh, ktorý hovorí o človeku, ktorý 40 dní postil, no po pôste sa veľmi prejedol. Samozrejme, k dobrému jedlu si dal aj zopár pohárov dobrého vína. Bol tak prejedeny, že na svoju každodennú modlitbu ani len nepomyslel. Z tej únavy po sýtom obede, čo z nás dobre pozná, si ľahol. Len čo si však ľahol, prišiel k nemu sluha a potreboval čosi naliehavé. Najedený a opitý mocou vína, ale aj jedla, však len vynadal sluhovi, že ho zobudil a rozčúlený v nepríčetnosti a únave ho zbil.

Drahí brata sestry v Christu, v tomto krátkom príbehu vidíme, čo všetko môže nevinné jedlo spôsobiť pri neopatrnom zaobchádzaní s jeho množstvom.

Na celú pointu obžerstva však upozorňuje Siluán Atoský, ktorý svojou duchovnou múdrosťou upozorňuje jasne. „Najedz sa tak, aby si sa vládal modliť.“ Preto aj my, hlavne počas blížiacich sa sviatkov, dávajme pozor na to, aby sa v našom živote neodohral ten „jo-jo“ efekt, pod vplyvom ktorého narobíme viac zlého, ako sme za celý pôst ušetrili.

Pripravil: Čtec Matúš Kostičák

Jeho hlava a vlasy boli biele ako biela vlna, ako sneh, a Jeho oči ako plameň ohňa. (Zj 1,14)

Takého videl Isusa po Vzkriesení i vífazstve sv. Ján Teológ. Pozoroval Ho Synom Človeka, odetého v dlhý odev, prepásaného zlatým pásom, so siedmimi hviezdami v pravej ruke a tvár Jeho bola ako slnko, žiariace v sile svojej. V takej sile a sláve bol Ten, ktorý na Kríži bol pre iných nevzhľadný a najslabší zo synov ľudských.

No prečo teda Jeho vlasy boli biele ako vlna a ako sneh? Veď Hospod' nedovršil ani 34 rokov, keď Ho zabili. Tak odkiaľ mal šedinu? Neznamená snáď šedinu starobu? Samozrejme, u smrteľníka sú šedé vlasy príznakom sklonku života,

no u Christa v sláve znamenajú viac než starobu, - oni znamenajú večnosť. Večne mladú starobu! Staroba - minulosť, mladosť - budúcnosť. Nie je On zároveň to i to? I úplne viac, než všetky časy minulé i budúce.

Prečo Jeho oči boli ako plameň ohňa? Pretože Christos je Boh všetci. Pred slnkom je možné niečo skryť, ale pred Jeho zrakom nie je možné ukryť nič, nič z toho, čo je na nebi a na zemi, i pod zemou. On vidí do všetkých vláken stvorenia v prírode, pozoruje všetky atómy v kameni, rozlišuje všetky kvapky vody v mori, všetky častice vzduchu, všetky myšlienky a zámery všetkých stvorených duší.

Je to ten istý a nikto iný, kto z lásky a súcitu k ľudskému rodu zišiel na zem, obliekol sa do smrteľného tela, bol potupený a opluťý hriešnymi ľuďmi. Je to Ten istý, ktorý visel na Kríži medzi zbojníkmi a koho ako mŕtveho pochovali Jozef a Nikodém.

Ó bratia a sestry, hrozné je čo i len pomyslieť, akého veľkého a vznešeného Návštevníka mala naša Zem. A ešte strašnejšie je, na Koho hlúpi ľudia zdvihli ruky!

Hospodi, odpusť nám naše hriechy a spomeň si na nás v sile a sláve svojej. Tebe sláva a pochvala na veky. Amiň.

Spracoval: Čtec Ľuboš Savčák

Zdroj: Ochridský prológ

Sväté Písmo je ako nevyčerpatelný prameň poučenia pre Bohu príjemný život. Je pre každého kresťana skutočnou knihou, v ktorej má hľadať odpovede na všetky svoje otázky súvisiace s vierou, Bohom, Jeho prozreteľnou starostlivosťou o svet a človeka a v ktorej má nachádzať inšpiráciu pre každodenný život. Má byť každodenným chlebom duše, aby sa ona mohla napájať a nasycovať a aby sa človek stal živým chrámom Trojjediného Boha.

Žalmisti dobre poznali Sväté Písmo (v ich prípade najmä Mojžišove knihy), poučali sa z neho dňom aj nocou, boli odhodlaní naplňať jeho prikázania vo svojom živote, zápasili, padali, kajali sa a vstávali, činili tak, aby na sklonku dňa nemuseli líhať s pocitom viny za skutky, ktoré vykonali počas dňa. Medzi nimi vynikal kráľ Dávid, ktorý podľa tradície dennodenne prinášal Bohu svoje slzy pokánia, nie z vypočítavosti, s akou často pristupujeme k pokániu dnes, no s úprimnosťou a neopísateľnou skrúšenosťou a pokorou. O skutočnom pokáaní hovoríme vtedy, keď človek po ňom už nikdy viac nezopakuje hriech, z ktorého sa vyznal. Dávidovo vyznanie jeho dvojnásobného hriechu (vraždy Uriáša a smilstva s Betšabe) je najkrajším príkladom takéhoto pokánia. Preto si Pravoslávna cirkev vo svojich bohoslužbách pripomína kráľa Dávida ako nasledovaniashodný vzor vyznania a pokánia.

Štvrtý žalm svojím obsahom pripomína predchádzajúci, v ktorom kráľ Dávid opísal svoj útek pred Absolónom a svoje ťažké životné rozpoloženie. Tu akoby chcel kráľ posmeliť sám seba i svojich druhov ešte väčším oddaním sa do Božích rúk a v nádeji očakával Jeho pomoc. Hneď v úvode to vyjadril slovami, že

len čo zvolal, bol vypočutý. Štvrtý žalm je akýmsi predĺžením predchádzajúceho (podobne ako druhý žalm prvého), a tak jeho umiestnenie čiastočne prináša historickú kontinuitu.

Nadpis žalmu znie: Na koniec, ako pieseň, žalm Dávidov. Štvrtý žalm je v poradí prvým žalmom, ktorého nadpis obsahuje aj iné než historické informácie či meno autora žalmu. Tento nadpis nám poukazuje aj na spôsob jeho aplikácie - je potrebné ho spievať. V nadpise štvrtého žalmu je ešte jeden výraz, ktorý robí prekladateľom ťažkosti a ktorý sa interpretuje rozdielne v hebrejskej a gréckej Biblii: „na koniec“. Vychádzajúc z hebrejského textu, prekladatelia sa prikláňajú k prekladu výrazom „zbormajstrovi“, t. j. prednášateľovi; tento výraz sa nachádza vo väčšine slovenských prekladov. Vychádzajúc z gréckej Septuaginty, (CSL: *вз конецъ*), je tu lepšie preložiť slovami „na koniec“, čo podľa svätého Atanáza Veľkého znamená, že v žalme sa nachádza proroctvo o Isusovi Christovi, ktorý bude zakončením Zákona, proroctvo, ktoré sa má naplniť na konci vekov.

Autor, doba a okolnosti napísania žalmu: najmä prvú otázku, výrazne pomáha riešiť nadpis žalmu. Pri riešení ostatných dvoch pomáhajú hlavne vnútorné (obsahové) svedectvá a aj svedectvá ďalších historických biblických kníh. Čo sa týka autorstva, za autora štvrtého žalmu sa bez pochybností považuje kráľ Dávid, ktorého meno uvádza aj nadpis – *ὕμνη τῷ Δαυὶδ, ψαλμὸς δαυὶδ*, žalm Dávidov. Ďalším dôkazom Dávidovho autorstva je obsahová prepojenosť s predchádzajúcim žalmom, v ktorom sa nachádza historické svedectvo priamo z jeho života zachytené v 2. knihe kráľov (podľa hebr. v 2Sam) v 15. až 19. kapitole. Ďalším nepriamym dôka-

zom potvrdzujúcim Dávidovo autorstvo je aj umiestnenie samotného žalmu. Prvá kniha žalmov v hebrejskej Biblii (1 – 41) obsahuje takmer výlučne Dávidove žalmy.

Čo sa týka doby napísania žalmu, je to doba unikania kráľa Dávida pred synom Absolónom, konkrétnejšie, keď sa nachádzal na pustatine Manaim (hebr.: Machanaim) a keď bol nedostatok potravín pre neho a jeho druhov vyriešený darom od Uesviho, Machira a Verzellaja, ktorí doniesli múku, med, jačmeň, pšenicu, pražené zrnó, maslo, syr, fazuľu a šošovicu (2Kr 17, 27–29). Dávid sa v tomto žalme vykresľuje ako človek, ktorý sa nachádza v úzkosti, svojich nepriateľov nazýva tými, ktorí milujú márnosti a hľadajú lož, poukazuje na nedostatok potravinových zásob medzi ľuďmi, ktorí s ním zdieľali jeho útrapy, poukazuje na svoje vyhnanstvo, hovorí o ich zúfalstve, ale aj získaní obživy. V takomto stave sa nachádzal Dávid v dobe úteku pred Absolónom, preto je podľa obsahových svedectiev žalmu tento žalm istotne spojený s touto udalosťou v živote kráľa Dávida.

Čo sa týka okolností napísania štvrtého žalmu, tie sú podobné, ako boli pri predchádzajúcom žalme. Tento žalm však poukazuje na ešte väčšiu úzkosť Dávida a jeho priateľov, no zároveň aj na väčšie odhodlanie v jeho spravodlivom boji a úplné oddanie sa do starostlivosti blahej Božej prozreteľnosti.

Štvrtý žalm má veľké bohoslužobné použitie. Je zahrnutý do poriadku tzv. veľkého povečeria, ktoré otvára, čím predznamenáva ideovú líniu tejto večernej bohoslužby. Svojím obsahom sa naozaj hodí

na začiatok tejto bohoslužby, pretože každého modliaceho sa nastaví na myšlienky vzdávania vďaky a prosieb o ochranu v nasledujúce hodiny a dni. Tento žalm je žalmom o vedení človeka blahou Božou prozreteľnosťou, o vďačnosti za pomoc pri životných skúškach, o nádeji v úzkosti, o nezmyselnosti márnosti a túžbe po skutočnom blahu, preto ho zostavovateľ veľkého povečeria umiestnil na začiatok tejto bohoslužby. Výnimka, kedy tento žalm nie je prvým v poradí, je v prvom týždni Veľkého pôstu, kedy sa pred neho vkladá kánon svätého Andreja Krétskeho a žalm 69. (Bože, na pomoc mi príď...). Časť žalmu (verše 7b–9) sa nachádza aj v poriadku modlitieb stolovania, ktoré sa koná po večerni pred povečerím. Obsahovo je umiestnená do času po stolovaní ako vďačnosť za dary, ktoré mohli prítomní požívať. Ako vtedy ďakoval za

dary kráľ Dávid, tak by mal každý človek poďakovať po nasýtení sa, pretože požil dary, ktoré mu dodajú sil pre ďalšie životné podvihy. Niektoré verše štvrtého žalmu sú použité do prokimenov, tzv. izbranných žalmov a pričastnov.

Štvrtý žalm je modlitbou Dávida, a v jeho osobe každého človeka, za skorej vypočutie prosieb o pomoc a záštitu. Tento žalm svojím obsahom pripomína predchádzajúci, v ktorom kráľ Dávid opísal svoj útek pred Absolónom a svoje ťažké životné rozpoloženie. Slovmi tohto žalmu Dávid ešte viac posmeluje sám seba i svojich druhov, zdôrazňuje, že sa treba ešte viac oddať do Božích rúk, pretože, ak Boh vidí jeho nevinu, istotne im čoskoro príde na pomoc. Vždy sa snažil o spravodlivý život, hoci aj pochybil,

preto teraz čaká zázračné pozdvihnutie zo stavu beznádeje. Jeho modlitba bola vypočutá rýchlo: „Keď som vzýval, vypočul ma Boh mojej spravodlivosti.“ Tento žalm je jedným z tých žalmov, v ktorých sa odкрýva učenie o vedení ľudí Božou prozreteľnosťou a má modlitebno-prosebný a zároveň ďakovný charakter. Je nádhernou a vrúcnu modlitbou človeka v ťažkostiach.

O obsahu štvrtého žalmu svätý Ján Zlatoústý hovorí, že prorok Dávid v ňom opísal príklad človeka, ktorého Boh modlitbu istotne vypočuje, t. j. spravodlivého, ktorý prináša pravé obety – spravodlivosť, pokánie, skrúšenosť srdca, rozjímanie nad svojimi myšlienkami, slovami aj skutkami. Naopak, modlitba nebude vypočutá od človeka pyšného, arogantného a namysleného. Modlitbu má však prinášať každý a prosiť v nej aj o to, aby sa stal hodným byť vypočutý.

Hoci tento žalm neponúka na prvý pohľad veľa ponaučení, ako napríklad úvodný žalm Knihy žalmov, svätí Otcovia v ňom pri použití historického a morálneho výkladu objavili viacero východísk k správne mu vzťahu k Bohu, k vzťahu Boha k človeku, ku kvalite a spôsobu modlitby, k správnym životným hodnotám a podobne, o ktorých sa zmienime vo výklade.

Obsahová štruktúra žalmu: Nadpis (v. 1). Modlitebné vďakyvzdanie a prosba (v. 2). Výzva na pokánie, rada zamyslieť sa nad sebou (v. 3–6). Dôvera v Boha a Jeho pomoc a nádej na záchranu (v. 7–9).

4, 1 – **Къ конѣцъ, въ пѣиенъхъ, ѱлѣмъ дѣдъ,** – Na koniec, ako pieseň, žalm Dávidov – Výrazom na koniec (εις τὸ τέλος, въ конецъ) je štvrtý žalm nadpísaný preto, lebo v závere žalmu obsahuje proroctvo o vzkriesení z mŕtvych, ktoré nastane na konci tohto veku. Dávid v žalme po-

úča maloverných ľudí o tom, že na všetky skutky človeka dohliada a prozreteľnosťou ich riadi samotný Boh. Takéto objasnenie nájdeme u blažených Theodorita a Augustína. V predchádzajúcom žalme kráľ Dávid povedal: „Mnohí hovoria mojej duši: Niet mu záchranu v jeho Bohu“ a v tomto hovorí: „Synovia ľudskí! Dokeď budete ťažkého srdca? Prečo milujete márnosť a vyhľadávate lož? Vezďte však, že Hospodin urobil divným svojho prepodobného.“ Preto v tomto žalme tých, čo neveria, tých, ktorí nechápu, že nad všetkými je vševediaci a všetko riadiaci Boh, pouča, že Boh sa o všetko stará svojou blahou prozreteľnosťou. Výraz „na koniec“ je v nadpise aj preto, lebo žalm hovorí o dobe na konci (Starého Zákona), o dobe naplnenia všetkých proroctiev a predobrazov na osobe Isusa Christa.

„Ako pieseň“ – výraz (**въ пѣиенъхъ**) je k nadpisu pridaný preto, lebo sa v ňom hovorí o zázračných Hospodinových skutkoch, ktorými daroval prorokovi Dávidovi víťazstvo nad synom Absolómom a z toho dôvodu Dávid tento žalm zaspieval. Je to aj pokyn pre ostatných budúcich prednášateľov, že žalm sa má spievať.

Protodiakon Ján Husár

Použitá literatúra:

АФНАСИИ ВЕЛИКИЙ, св.: Творения в четырех томах. Том 4. Москва : Спасо-Преображенский Валаамский монастырь 1994.

ФЕОДОРИТ КИРСКИЙ, бл.: Изъяснение псалмов. Москва 2004. ISBN 5-94625-081-7.

ИОАНН ЗЛАТОУСТ, св.: Творения. Том 5. Свято-Успенская Почаевская Лавра 2005.

ВАСИЛИЙ ВЕЛИКИЙ, св.: Беседы на псалмы. Московское Подворье Свято-Троицкой Сергиевой Лавры, 2000.

ПСАЛТИРЬ в святоотеческом изъяснении. Свято-Успенская Почаевская Лавра 1998. ISBN 5-86868-103-7.

РАЗУМОВСКИЙ, Г.: Объяснение священной Книги псалмов. Москва 2006. ISBN 5-7429-0120-8.

ТОЛКОВАЯ ПСАЛТИРЬ с подстрочным комментарием и краткой историей. Москва 2006.

ЗИГАБЕН, Е.: Толковая Псалтирь. Ясново 2000. ISBN 5-7877-0023-6.

„Jeleckaja - Černigovskaja“

Jeleckú ikonu Božej Matky stojacu na jedli našiel prepodobný Antonij Pečerský v roku 1060. Na mieste zjavenia ikony založil monastier zasvätený Zosnutiu Bohorodičky. Ikona a monastier sú nazvané Jeleckými preto, lebo ikona bola nájdená na jedli. O pravdivosti tohto príbehu svedčí, že v Moskve sa v dávnych dobách našlo množstvo ikon, na ktorých je napísaná jedľa a medzi jej zelenými vetvami je zobrazená Bohorodička držiaca na ľavej ruke sediaceho Mládenca. Jednu z takýchto ikon kúpilo ostrožské knieža Konštantín Konštantinovič v roku 1571 v Černigove a podaroval ju do Černigovského Jeleckého monastiera. Po niekoľkých storočiach čudotvorná ikona z monastiera zmizla. Podľa jednej verzie udalosti, ikona zmizla v čase zbúrania monastiera poľským veliteľom Hornostajom. Podľa inej verzie ju počas vojny do Moskvy previezol knieža Barjatsinskij, ktorého potomkovia neskôr dali ikonu do Charkovského Uspenského monastiera. Tak alebo inak, no na

konci 17. storočia sa namiesto originálu v monastieri našla iba kópia čudotvornej ikony.

V roku 1930, po zničení monastiera, bola táto kópia ikony prevezená do Černigovského historického múzea. Počas veľkej vlasteneckej vojny múzeum zhorelo. Jedna žena na zhorenisku našla Jeleckú ikonu Presvätej Bohorodičky a dala ju mníchom Trojicko-Il'inského monastiera. Onedlho ju znova dali do múzea.

Černigovský Jelecký monastier bol obnovený v roku 1992 a po siedmich rokoch bola ikona vrátená z múzea do monastiera.

Pred ikonou sa veriaci modlia za duševné a telesné uzdravenie.

Sviatkovanie ikony je ustanovené na 5./18. februára.

Pripravila: **Juliána Polakovičová**

Zdroj: <http://www.katehizis.ru/forum/index.php?showtopic=3469&st=40>

Boh predurčil prorokovi Eliášovi novú púť, išť do Sarepty. Tam istá žena – vdova ho má živiť. Sarepta (LXX: Σαρεπτά; Vulg.: Sarephta), staré príorské fénické mesto nachádzajúce sa medzi mestami Týr a Sidón, 10 rímskych míľ (15 km) teraz od dediny Sarafand. Tento príkaz zanechať Izrael a utiecť za jeho hranice, do pohanského mesta a bývať u ženy inej národnosti, ako hovorí blaž. Teodor, ukazuje, že keby Boh videl tvrdú vieru u Židov, neprikázal by odísť Eliášovi z Izraela. Sám Christos hovorí o tom, že medzi Židmi bolo veľa vdov, no Eliáš bol poslaný práve k vdove do sidónskej Sarepty. (Lk 4,25-26).

Eliáš poslúchol Hospodina, vstal teda a išiel do Sarepty. Keď došiel ku bráne mesta, bola tam práve vdova, ktorá zbierala drevo. Zavolať na ňu a povedal: „Prines mi, prosím, trochu vody v nádobe, nech sa napijem.“ A keď mu šla priniesť, zavolať za ňou: „Prines mi so sebou aj krajec chleba.“ Ona však povedala: „Akože žije Hospodin, tvoj Boh, nemám nič upečené. Mám iba za hrst' múky v hrnci a trocha oleja v krčahu. Práve zbieram zopár kúskov dreva a

idem to pripraviť sebe a synovi. Keď to zjeme, zomrieme!“ Treba si uvedomiť, že bolo veľké sucho, a treba veriť slovám chudobnej vdovy, že mala toho len na to posledné jedlo. Nato jej Eliáš povedal: „Neboj sa, choď a urob, ako hovoríš, ale urob z toho malý posúch a prines mi ho. Sebe a svojmu synovi urobíš potom. Lebo takto hovorí Hospodin, Boh Izraela: „Z hrnca sa neminie múka, ani z krčaha nebude chýbať olej až do dňa, keď Hospodin zošle na zem dážď.““ Odišla teda, urobila podľa Eliášovho slova. Jedla ona i on, i jej domácnosť po tie dni. Múka z hrnca

sa nemíňala, ani olej z krčaha nechýbal, podľa slova Hospodinovo, ktoré povedal prostredníctvom Eliáša.

Udivujúca je krotkosť vdovy a jej pokora, úžasná viera v Boží zámer a poslušnosť prorokovým slovám. Všetky tieto črty vdovy predstavujú v nej predobraz cirkvi, ktorá vznikla z pohanov, najprv neplodnej a potom prekvitajúcej. Tak ako vdova prijala prenasledovaného židovského proroka, tak aj Cirkev prijala židovských apoštolov, prenasledovaných taktiež Židmi.

Po určitom čase prebývania Eliáša v dome vdovy ochorel syn onej ženy a jeho choroba bola taká ťažká, že zomrel. Vdova povedala Eliášovi: „Čo mám ja s tebou do činenia?! Prišiel si mi pripomenúť moju vinu a usmrtiť môjho syna?“ Zaujímavosťou je, že vdova nevinila proroka zo smrti svojho syna, ale vdova predpokladala, že to je trest Boží za jej hriechy. Eliáš jej odvetil: „Daj mi svojho syna.“ Potom jej ho vzal z lona, vyniesol ho do hornej izby, kde býval. Uložil ho na svoje lôžko a volal k Hospodinu: „Hospodine, Bože môj, či aj na tú vdovu, u ktorej žijem ako hosť, chceš uviesť nešťastie, že jej usmrcuješ syna?“ Potom sa po trikrát rozťahal nad dieťaťom a volal k Hospodinu: „Hospodine, Bože môj, nech sa vráti život tohto dieťaťa do jeho tela.“ Hospodin vyslyšal hlas Eliášov a život dieťaťa vrátil do jeho tela, takže ožilo. Vtedy vzal Eliáš

dieťa a zniesol ho z hornej izby do domu. Podal ho matke a povedal: „Pozri, tvoj syn žije.“ Žena odvetila Eliášovi: „Teraz som spoznala, že si muž Boží, a že slovo Hospodinovo v твоjich ústach je pravda.“

Obraz vzkriesenia v Sarepte pripomína vzkriesenie prorokom Elizeom taktiež syna Šunepčanky (2 Kr 4,34-35), tak isto je to symbolika, že i Christos robil takéto zázraky (Mk 7,33; 8, 23; Jn 9, 6-7). Prorok po modlitbe k Bohu sa trikrát sklonil, čo zobrazuje Sv. Trojicu. Tento zázrak ukončil cestu k plnosti viery vdovy v Boha a Jeho proroka.

Pripravil: **Miroslav Knap**

zdroj:

a)1. Kniha Kráľov 17, 8-24

b)Толковая Библия, Лопухин, Третья книга Царств, 17, 8-24, http://azbyka.ru/otechnik/?Lopuhin/tolkovaja_biblija_11=17

Svätý mučeník Charalampij (meno Χαράλαμπος v gréčtine znamená žiariaci radosťou) bol biskupom v Magnézii (prefektúra Rímskej ríše v Malej Ázii) a veľmi úspešne šíril vieru v Isusa Christa, vedúc tak ľudí na ceste k spásu. Táto skutočnosť podnietila prokonzula Magnézie Luciana a vojenského veliteľa Luciusa zatknúť svätého Charalampija. Pred súdom svätiteľ vyznal vieru v Isusa Christa a odmietol obetovať pohanským bohom. Napriek jeho vysokému veku (113 rokov) bol vystavený príšerným mučeniam, kde bola celá jeho koža zoškrabovaná a jeho telo trhané železnými hákmi. Počas tohto ukrutného martýria sa svätý Charalampij otočil k svojim

mučiteľom a povedal: „Ďakujem Vám, bratia, za to, že mi uzdravujete moju dušu, ktorá túži prejsť do nového a večného života!“

Dvaja vojaci Porphyrius a Baptus vidiac vladykovu vytrvalosť a neochvejnosť, verejne vyznali Isusa Christa, za čo boli ihneď sťatí mečom. Taktiež tri ženy hľadiac na to, začali oslavovať Isusa Christa a mučením odovzdali svoju dušu nášmu Stvoriteľovi. Odpoveďou týchto udalostí bola rozzúrenosť Luciusa, ktorý rôznymi mučivými nástrojmi sám začal týrať

svätého trpiteľa. Jeho neľudské konanie neostalo bez náhleho Božieho napomenutia, keď sa jeho predlaktia odsekli akoby mečom. Prokonzul Lucian svätiteľovi ešte napľul do tváre. Vzápätí sa jeho hlava ihneď otočila o 180 stupňov. Keď to Lucius zbadal, naliehavo žiadal o Charalampijovu milosť.

Vďaka svätiteľovým modlitbám boli obaja tyrani vyliečení a Lucius s pokľaknutými kolennami prosil o svoje pokrstenie. Mnohí svedkovia tejto udalosti uverili v Christa a taktiež sa dali pokrstiť.

Lucian tieto fakty oznámil samotnému Septimovi Severovi, ktorý nariadil predviesť vladyku Charalampija. Ten bol znovu vystavený ukrutným utrpeniam. Vojaci svätiteľovu

bradu stočili do povraza, obtočili mu ním krk a takto ho vliekli po zemi, zatĺknuc ešte kliniec do jeho tela. Následne ho vládca nariadil trýzniť ešte viac, bol pálený ohňom, no Boh ho ochránil a jeho telo ostalo nezranené.

Svätý učinil vďaka svojim modlitbám mnoho zázrakov, vzkriesil mládenca, vyliečil muža trpiaceho 35 rokov posadnutosťou. Mnohí ľudia sa vďaka týmto zázrakom obrátili na pravú vieru v Christa. Dokonca aj samotná dcéra Septima Galina uverila v Christa a dvakrát rozbila pohanské

modly, čo vládcu Septima priveľmi nahnevalo a podnietilo vydať príkaz o hádzaní kameňov do Charalampiových úst. Takisto chcel zapáliť mučeníkovu bradu, no oheň vyšľahol na neho samotného a popálil ho. Nakoniec bol mučeník Charalampij vo veku 113 rokov sťatý mečom v roku 202. Počas jeho poslednej modlitby sa otvorili nebesá a svätý uvidel Christa Spasiteľa a zástup anjelov. V tom Ho požiadal o to, aby miesta, kde budú jeho sväté mošči (relikvie) položené a kde

budú uctievať jeho pamiatku, nikdy netrpeli nedostatkom, hladom alebo chorobami. Taktiež ho prosil, aby tam bol pokoj, hojnosť úrody a aby duše týchto ľudí boli spasené. Spasiteľ mu sľúbil splniť jeho prosbu, vystúpil do nebies a duša svätomučeníka Ho nasledovala. Milosťou Božou svätý odovzdal svoju dušu Spasiteľovi ešte pred popravou. Galina pochovala jeho telo s veľkou poctou.

Svätého Charalampija majú veriaci vo veľkej úcte. Svätý mučeník vykonal a stále koná vo svete mnoho zázrakov, z ktorých spomeniem aspoň niektoré. Obyvatelia mesta Pyrgou v Grécku, vzývajúc meno svojho patróna, sa stali v roku 1860 svedkami ohromujúceho obrazu, kde svätý Charalampij zahnal biely mrak v podobe bavlny k oblohe a hodil ho do mora. To bola cholera, ktorá ich trápila a pred ktorou ich a taktiež obyvateľov iných miest svätiteľ ochránil. Mnoho svedectiev

existuje o pomoci svätého pred zničením miest Turkami. Mučeník taktiež ušetril mesto Pyrgou pred hrozivými následkami bombardovania Talianmi v roku 1941, pri ktorom nebol ani jeden občan tohto mesta zranený, keďže bomby spadli na neobývané oblasti a mnohé z nich ani nevybuchli. V čase

zemetrasenia, 26. marca 1993, deti svojimi nevinnými očkami videli „dedka“ držiaceho domy s roztrhanými rukami tak, aby nespadli. Zemetrasenie prebehlo v dvoch fázach, oddelených od seba časom

troch minút, čo znamenalo nezvyčajný vedecký jav. Po zemetrasení mnoho obyvateľov v spánku videli svätého Charalampija, ktorý rozdelil zemetrasenie na dva intervaly. Procesiou s ikonou svätého obyvateľa ťažkovali za jeho nevysloviteľnú ochranu.

Úctu a vďaku svätému trpiteľovi vzdávajú aj obyvatelia mesta Filiatra v Grécku, ktoré bolo ochránené pred vypálením počas nemeckej okupácie v roku 1943. Dôvodom príkazu vypálenia, príkazu zabitia istého počtu ľudí ako aj uväznenia 1500 osôb z tohto mesta, malo byť podnietenie sabotáže rebelmi. Príkaz mal vyplniť nemecký dôstojník Kondau. Obyvatelia doznejúc sa o nastávajúcej skaze, ktorá sa mala vykonať na druhý deň ráno, sa počas celej noci modlili k svätému Charalampijovi, prosiac ho o jeho záštitu nad nimi i mestom. V noci sa vladyka vo sne zjavil dôstojníkovi Kondau, ktorý ho ako protestant nikdy

nepoznal a povedal mu: „Drahý môj, nevykonaj príkazy, ktoré si dostal!“ Sen bol pre dôstojníka veľmi živý a ihneď sa zobudil, no po chvíli rozmýšľania si ľahol s tým, že príkaz musí vykonať. Takto sa mu svätiteľ počas noci zjavil tri krát so sľubom, že sa jemu i jeho spolupracovníkom nič nestane a v pokoji sa vrátia domov. Dôstojník vo sne videl kvíliace ženy nad veľkým nešťastím, ktoré ich a ich deti čaká, bijúc sa po hlave a do prs. Vystrašený sa znova prebudil a začal si uvedomovať peklo, ktoré má vykonať, no stále pociťoval potrebu sľub splniť. Keď opäť zaspal, „starý muž“ sa mu zjavil po štvrtý krát a hlasne mu povedal, že mesto nebude zničené, lebo ľudia sú nevinní. Kondau sa postavil z posteľe a zatelefonoval nemeckému veliteľovi celého Peloponézu, ktorý chcel vydať finálne príkazy, no začal koktať tak, že nebol schopný žiaden rozkaz vysloviť. Čo sa stalo? Tej istej noci sa mu v spánku zjavil starec, ktorý podľa opisu dôstojníka Kondau bol ten istý „starý muž“, svätý Charalampij. Veliteľ nakoniec povedal dôstojníkovi: „Napíš, že ruším zničenie mesta. Príď okamžite zajtra na obed“. Neopísateľná radosť zavládla v meste po oznámení tohto rozhodnutia.

Nemeckí vojaci spolu s dôstojníkom Kondau a dvomi pravoslávnyimi duchovnými uprostred, kráčali ulicami, hľadajú v rôznych chrámoch ikonu svätiteľa, ktorého Kondau videl vo sne. Keď otvorili dvere Chrámu Panagie a Kondau medzi ikonami spoznal svätého Charalampija, ktorého videl vo sne, zakryl svoju tvár rukami. Po chvíľke ich spustil dole, kľakol si, prežehnal sa a začal sa modliť v svojom

jazyku, ktorému prítomní duchovní nerozumeli.

Nedá sa opísať pocit šťastia obyvateľov Filiatry, ktorí ďakovali Bohu a svätému mučeníkovi za neopísateľný zázrak. Celá vojenská posádka sa po skončení vojny bezpečne vrátila do Nemecka. Po dvoch rokoch dôstojník Kondau s manželkou prišli vzdať úctu svätému Charalampijovi.

Kondau spolu so svojou rodinou a ďalšími krajanmi pravidelne prichádzali 10. februára do Filiatry uctiť si pamiatku tohto svätca a stali sa pravoslávnyimi veriacimi. Predivné sú skutky Tvoje, Hospodine!

Veľká časť divotvornej lebky svätého mučeníka je uložená v monastieri svätého Štefana v Meteorách v Grécku. Ruka svätomučeníka Charalampija stále už 1800 rokov po jeho utrpeniach za Christa udeľuje prichádzajúcim veriacim požehnanie. Je veľkým bohatstvom nielen pre Svätý Monastier Mega Spileon (Veľká Jaskyňa), ktorý sa nachádza v Kalavryte v Grécku. Ďakujem Bohu i svätému Charalampijovi, že som sa v tomto monastieri mohla jeho svätým mošçam pokloniť i ja.

Deň pamiatky 23./10. február

Svjaščenomučeniče otče Charalampije, molite Boha o nas!

Spracovala: **Silvia Knapová**

Zdroje:

<http://full-of-grace-and-truth.blogspot.sk/2010/02/st-charalambos-hieromartyr-of-magnesia.html>

<http://days.pravoslavie.ru/Life/life6905.htm>

Dušu treba zásobovať slovom Božím: lebo slovo Božie, ako hovorí sv. Grigorijs Bohoslov, je anjelský chlieb, ktorým sa nasycujú duše hladné po Bohu. Najviac zo všetkého sa treba cvičiť v čítaní Nového Zákona a Psalmy (Žaltára), čo treba robiť postojacky. Z toho vzniká osvetlenie rozumu, ktorý sa mení Božskou premenou. Treba sa tak vychovať, aby um akoby plával v Hospodinovom zákone, ktorým sa treba riadiť a podľa neho viesť svoj život.

Je veľmi užitočné zaoberať sa čítaním slova Božieho osamote, a celú Bibliu prečítať rozumne. Za jedno také cvičenie, okrem iných dobrých skutkov, Hospodin bez svojej milosti nenechá človeka, ale naplňuje ho

darom chápania (rozumjenja). Keď človek zásobí svoju dušu Božím slovom, vtedy sa naplní pochopením toho, čo je dobro a čo je zlo. Čítanie slova Božieho treba uskutočňovať v osamotení, aby celý rozum čítajúceho bol zahĺbený do právd Sv. Písma a čerpal z neho pre seba teplo, ktoré v osamotení vyvoláva slzy. Človek sa nimi celý zohrieva a naplňuje sa duchovnými darmi, ktoré obšťastnia um a srdce viac než akékoľvek slovo. Patrí sa tiež zásobiť dušu aj poznatkami o Cirkvi, ako sa táto od počiatku až doteraz zachováva, ako trpela v konkrétnych obdobiach; je potrebné poznať to nie preto, aby v nás vzniklo želanie riadiť iných ľudí, ale pre prípad možných nepríjemností, ktoré by nás mohli postretnúť. Treba to robiť predovšetkým kvôli sebe, aby sme získali duševný pokoj, podľa učenia autora Psalmy: „Hojne pokoja majú tí, ktorí milujú Tvoj zákon, Hospodine“ (Ž 118,165).

Spracovala: **Nika**

Zdroj: Zborník venovaný pamiatke prep. Serafima Sarovského

Detská stránka

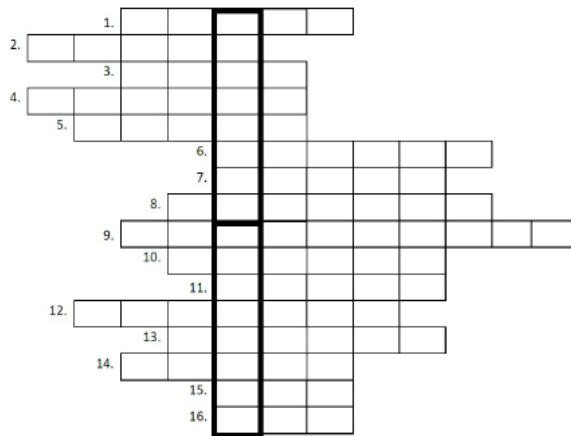
Milé deti, v tomto čísle Istiny sme si pre Vás pripravili zopár úloh. Veríme, že sa niečo nové naučíte. Z prvej úlohy celý doplnený text a vyplnenú tajničku, alebo vymaľovanú ikonku, nám zašlite prosím do redakcie Istiny najneskôr do 15.03.2014. Vyžrebovaný výherca bude odmenený. Prajeme Vám veľa úspechov!

1. Doplňte slová:

..... Sritenia Hospodňa: Rádujsja blahodátnejša ..... Ďivo, iz Tebe bo vozsjá sólnece právdny ..... Bóh náš, prosviščájaj súščyja vo ŕmi: veseljsja i ty ..... právednyj, prijémnyj vo objatija Svoboditeľša dúš nášich, dárujuščaha nám .....

Pomôcky: stárče, voskresénije, Bohoródice, Tropár, Christós

2. Tajnička

1. Ako sa volá najdôležitejší pravoslávny sviatok?
2. Farizej a .....
3. Koniec každej modlitby
4. Na ktorý deň Boh stvoril človeka?
5. Beztelesné stvorenie
6. Deň odpočinku
7. Obraz, na ktorom sú vyobrazení svätí, sa nazýva .....
8. Večerná Bohoslužba
9. Matka Isusa Christa
10. Ako sa volá rieka, kde bol pokrstený Isus Christos?
11. Z ktorého mesta pochádzajú sv. Cyril a Metod?
12. Nádoba s olejom a horiacim knôtom, ktorá sa umiestňuje pred ikonou
13. Kto prešiel cez Červené more s Izraelským národom?
14. Ako sa volal apoštol, ktorý zradil Isusa Christa?
15. Kto bol ušetrený pred potopou sveta?
16. Prvá žena

3. Vymaľujte si ikonku prázdnika Sritenia Hospodňa:

Tohda býl v Jerusalmi čelovik, imenom Simeon. On býl muž pravednýj i blahočestivýj, čajuščij utišenia Izraileva. Jemu býlo predskazano Duchom Svjatým, što on ne uvidit smerty, dokoly ne uvidyt Christa Hospodňa. I, kohda roditeli prinesli Mladenca Isusa, što býl soveršity nad nim zakonnýj obrjad, on vzjal Jeho na ruký i blahoslovil Boha (Jevanhelie ot Luki 2:25-28).

Otázky a odpovede

Otázka: „Sláva Isusu Christu! Otče, poraďte, ako by sme sa mali pripraviť na pôstne obdobie. Ďakujem.“

Odpoveď: „Slava i vo viky Bohu! Na obdobie Veľkého pôstu je dobré sa pripravovať spolu s celou Cirkvou, ktorá touto prípravou žije už niekoľko týždňov pred jeho začiatkom. Úplne prvým znamením, že prichádza Veľký pôst, je nedeľa, počas ktorej sa na Liturgii číta Evanjelium o mýtnikovi Zakchejovi. Je to štyri týždne pred začiatkom Veľkého pôstu a hlavnou myšlienkou je, aby sme podobne ako Zakcheus aj my začali oveľa viac ako doteraz hľadať Isusa Christa a naprávať nepravosti a krivdy, ktoré sme učinili ľuďom a Bohu. O týždeň neskôr je nedeľa, v ktorú sa na Liturgii číta Evanjelium o mýtnikovi a farizejovi. Odkaz tejto nedele je, aby sme si uvedomili, že žiadna formálna zbožnosť alebo pokrytecké gestá nás k Bohu nepriblížia a neprinesú nám spásu. Pomôcť nám môže iba úprimnosť a praktická zmena nášho života, myslenia a správa-

nia. V túto nedeľu sa začína aj obdobie, kedy sa v bohoslužbách začína používať kniha nazývaná Triod'. V nej sa nachádzajú texty o pôste na každý deň, vďaka čomu sa príprava na Veľký pôst ešte viac zosilňuje. Dva týždne pred pôstom je nedeľa o bludnom synovi, kedy sa na Liturgii číta Evanjelium o tom, že Boh je náš Otec a pokánie znamená návrat k Bohu Otcovi. Cirkev nás vedie k tomu, aby sme sa nebáli vrátiť k Bohu, pretože On je dobrý, milosrdný a pripravený vždy nám odpustiť, ak sa my rozhodneme vrátiť k Nemu a k životu s Ním v láske a detskej jednoduchosti. Týždeň pred pôstom je mäsoпустná nedeľa, počas ktorej sa číta Evanjelium o poslednom súde nad nami všetkými na konci vekov. Toto Evanjelium nám pripomína, že súdení budeme podľa toho, ako sme sa správali k iným ľuďom, pretože Bohu slúži ten, kto slúži bližným. Len v službe iným sa dá slúžiť Bohu a nájsť spásu. Posledná nedeľa, jeden deň pred Veľkým pôstom, sa nazýva syropustná a jej hlavnou myšlienkou je, že kvôli hrie-

chom sme všetci stratili raj, čiže život s Bohom v čistote srdca a svojho svedomia. Raj, čiže Božie Kráľovstvo opäť získame len vtedy, keď sa naše vnútro stane chrámom Božím a naše srdce Božím trónom a to sa môže stať len vtedy, keď sa budeme usilovať o čistotu našich myšlienok, želaní a tiež aj mravnú čistotu nášho tela, ktoré má tiež patriť Bohu a slúžiť iba na dobré a sväté skutky. Ako teda vidíme, príprava na pôst má byť celkom iná, než to, čo vidíme vo svete okolo nás. Pred pôstom v žiadnom prípade nie je dobré sa zabávať a prejedat' ešte viac ako inokedy, pretože ak to budeme robiť, pôst sa pre nás stane ťažkým, nepríjemným a nepochopeným obdobím. Sami si jeho začiatok sťažíme a znechutíme. Ak sa, naopak, pred pôstom stíšime, upokojíme, ak sa začneme viac modliť, robiť dobro a spolu s Cirkvou aj doma čítať o svätých veciach a Božích myšlienkach, pôst bude pre nás krásnym obdobím roka, obdobím návratu domov k Bohu, do svojej vlastnej duše, k našim blíznym, bratom a sestrám, za ktorých Christos zomrel. Aj voľnica, teda týždeň bez pôstu po nedeli o mýtnikovi a farizejovi nebola ustanovená na to, aby sme sa pred pôstom poriadne najedli, ale ako svedectvo o tom, že Veľký pôst sa nemá predlžovať na viac ako štyridsať dní plus strastný týždeň. V minulosti totiž boli ľudia, ktorí chceli pôst predlžiť a Cirkev na znak svojho odmietnutia podobných snáh ustanovila pred pôstom týždeň bez pôstu, aby náš pôst trval presne toľko, ako svojim príkladom v púšti a pred Ukri-

žovaním ukázal Isus Christos. Pred pôstom sa teda netreba v žiadnom prípade prejedat', ale, naopak, pomaly privykať k zdržanlivosti, činiť pokánie, modliť sa, čítať o svätých veciach, zúčastňovať sa bohoslužbách, naprávať život a krivdy, stíšiť sa, myslieť na to, že nás čaká telesná smrť a Boží súd a usilovať sa o návrat do raja života s Bohom a ľuďmi vo svätosti a čistote. A to všetko má zmysel iba vtedy, ak to bude myslené a konané úprimne, so želaním dobra, s radosťou a chuťou! S láskou v Christu

prot. Štefan Pružinský, ml.“

Začiatok 20. storočia je významným medzníkom nielen v histórii spoločnosti, ale aj v chronológii pôsobenia Christovej Cirkvi vo svete. Práve do tohto obdobia môžeme umiestniť začiatok obnovy pravoslávia na území dnešného Slovenska.¹

Súčasťou tejto obnovy je boj medzi

pravosláv-
nymi a Rak-
úsko-Uhor-
skou vládou
značne pod-
porujúcou
gréckokato-
líkov v ne-
ustále pretr-
vávajúcích
zápasoch.

Uhorská

vláda videla všade panslavizmus, aj tam, kde ho nebolo. Z panslavizmu obviňovali najmä vtedy, keď iné obvinenia strácali zmysel a silu. Kolovalo heslo, že „pansláv je zhníly človek, práca mu smrdí, a preto len z poburovania ľudu chce žiť.“ Za Slovákov a Rusínov sa považovali len pastieri, ktorí žili v horách. Škoda, že v dnešnej dobe sa nájdú ľudia, ktorí používajú podobne heslá, tvrdia, že tu pravoslávnych nebolo a niet, o čom svedčí aj výrok jedného z uniatských predstaviteľov, ktorý jednoznačne povedal, že nevie o tom, aby

v Prešove a v jeho okolí žili nejakí Rusíni. Zatiaľ čo Maďari sa báli panslávov, že obnovia Svätoplukovú ríšu, ľud chcel len to, aby v jeho školách znel jazyk národa (rusínský), chcel konečne slobodu a základné ľudské práva, spolky či noviny. V tom bol aktívne podporovaný od

svojích krajanov žijúcich v Amerike.²

Prví pravoslávni veriaci začali prichádzať do USA už v roku 1741. Prechádzali cez Sibír, z východnej časti Ruska na zá-

padné pobrežie Aljašky a do Kalifornie za obchodným účelom, napríklad pri Beeringovom prieplyve bolo veľa poľovnej zveri. Roku 1776 tu bola vyslaná ruská

pravoslávna misia ruských kolonistov. Roku 1797 biskup Šelechov navrhol zriadiť eparchiu a Posvätná synoda vymenovala za biskupa Aljašskej misie archimandritu Je-

asafa, ktorý bol však neskôr povolaný do Irkutsku. Začiatkom 19. storočia severná časť štátu Kalifornia nepatrila k žiadnemu štátu. Roku 1812, neďaleko od San Franciska, založili ruskú kolóniu Ross, súčasťou ktorej bola novoposta-

1. Pozri IVAN, R.: Obnova pravoslávia na území Slovenska. Svidník 2007, s. 7

2. Pozri HORKAJ, Š. – PRUŽINSKÝ, Š.: Pravoslávna cirkev na Slovensku v 19. a 20. storočí. Prešov 1998, s. 62

vená pevnosť a v nej modlitebňa. Neskôr v roku 1876 bola Aljaška predaná USA za 7 200 000 dolárov. To na Aljašku priviedlo veľa ľudí z celej Ameriky, ale aj z iných štátov – z celého sveta, čo výrazne ovplyvnilo smerovanie pravoslávia na tomto území. Hľadači zlata, medzi ktorými boli aj Srbi a Gréci, sa mnohí ubytovali v San Francisku. V roku 1859 tu prišiel jeromonach Kyrile, krstil a slúžil pravoslávne bohoslužby. V roku 1863 tu prišlo 6 vojenských lodí, na ktorých medzi posádkou boli aj pravoslávni kňazi, ktorí okrem bohoslužieb vysluhovali rôzne sv. tajiny a iné duchovné potreby. V San Francisku bolo biskupstvo, duchovné vedenie a škola.³

Spomenuté udalosti z rokov 1741 a neskôr teda výrazne ovplyvňujú obnovu pravoslávia v 20. storočí, a to svojou duchovnou, ale aj materiálnou pomocou. Práve v týchto ľuďoch nachádzali pomoc veriaci, ktorí prichádzali na územie USA z Uhorska v 19. a 20. storočí. Boli to hlavne Rusíni, ktorí z hospodárskych dôvodov – aby si zachránili svoje životy a svoje rodiny, odišli pracovať ťažké práce: v baniach, železiarniach a fabrikách. Hoci boli nevzdelaní, boli chytří, smelí, šikovní a dobrí pracovníci na každom mieste. Spoločenský útlak bol prepojený s bezohľadným útlakom národnostným a náboženským lebo títo všetci neboli pravoslávni. Vzhľadom na to, že tieto boje mali v sebe náboj nielen sociálny, ale aj národnostný a náboženský, najvýznamnejším prejavom týchto bojov nášho ľudu bolo vystaňovalectvo

a obnova pravoslávia. V rokoch 1899 – 1913 sa do USA vystaňovalo takto 178 981 obyvateľov Rakúsko-Uhorska.

Maďarská vláda z politických dôvodov potláčala túžby obyvateľov vrátiť sa do Pravoslávnej cirkvi, tak doma, ako aj u vystaňovalcov v zahraničí, stotožňovala to s ruským uvedomením a ruské pravoslávie sa považovalo za vlastizradu. Už roku 1907 bolo maďarským učiteľom nariadené, aby učili svojich uniatských študentov, že sú «Maďari gréckeho obradu», hoci nevedeli ani slovo po maďarsky. V tom čase asimilovaní Rusíni v Uhorsku sú «Gréckokatolícki Maďari».⁴

Čtec Matúš Kostičák

3. Pozri HORKAJ, Š.: Pravoslávni duchovní konca 19. a v prvej polovici 20. storočia pochádzajúci z Uhorska pôsobiaci v USA. In: Pravoslávny teologický zborník. PU v Prešove, PBF 1999, roč. XXII (7), PTZ s. 192-193

4. Pozri HORKAJ, Š.: Pravoslávni duchovní konca 19. a v prvej polovici 20. storočia pochádzajúci z Uhorska pôsobiaci v USA. In: Pravoslávny teologický zborník. PU v Prešove, PBF 1999, roč. XXII (7), PTZ s. 195-198

Drahí bratia a sestry, nasledujúcimi článkami by som vás chcel trochu poinformovať o významnom pilieri našej miestnej Cirkvi, o Ladomirovskom monastieri, jeho osobnostiach a činnosti.

Dôvody príchodu Počajevskej pravoslávnej misie na Slovensko: V roku 1916 vstúpili rakúsko-uhorské vojská na Volyň, preto bolo nutné evakuovať celú Počajevsčú tlačiareň. Za evakuáciu tlačiarne bol zodpovedný archimandrita Vitalij.

Pre rýchly postup nepriateľských vojsk nebolo možné vyvieť všetko zariadenie tlačiarne, preto ostali v Počajeve dve rýchlotlačiarne, tretina písma a celý sklad plný kníh. Ostatné zariadenia tlačiarne boli prevezené po ťeleznici do Kyjeva, Odeissy, Zdolbúnova a do Kazatína. Ešte počas prebiehajúcej vojny časť tlačiarne stále pracovala, a to

na podvorí Zdolbúnova a Andrejovského skýtu neďaleko Kazatína. No po veľkej októbrovej revolúcii v roku 1917 boli všetky pracujúce tlačiarne zhabané boľševikmi a petliurovcami. Aj zvyšné dva tla-

čiarske stroje, ktoré zostali v Počajeve, zhabali boľševici. Stroje z Andrejovského skýtu vyviezli petliurovci na vojenských nákladiakoch do ukrajinskej štátnej tlačiarne v Kyjeve. Hoci sa archimandrita Vitalij na súdny príkaz dostal k časti zhabaných tlačiarenských strojov a odviezol ich

do Michajilovského monastiera, aj odtiaľ mu boli po krátkom čase znovu zabavené a odvezené na neznáme miesto. Po prehratej vojne pripadla Volyňská

oblasť a Počajevsčá Lavra pod poľskú nadvládu. Archimandrita Vitalij sa po návrate z Andrejovského skýtu ihneď obrátil na predstavených počajevsčého monastiera so ťiadostou o obnovenie tlačiarne. No duchovná správa monastiera jeho ťiadost' zamietla. Bolo to spôsobené politickým tlakom a hlavne obavami vedenia monastiera, aby

akýmto spôsobom

neprovokovali boľševikov a neprišli tak o celú monastier. Archimandritovi Vitalijovi sa však podarilo zvyšné zariadenie tlačiarne, ktoré zostalo po boľševickom plienení, poslať do Varšavy. Keďže obno-

venie tlačiarne prepodobného Jova v Počajeve nebolo možné, začal Vitalij hľadať iné vhodné miesto, kde by sa dala tlačiareň premiestniť. Obrátil sa s prosbou o pomoc na srbského patriarchu Dimitria, od ktorého dostal dekrét, vízum a prostriedky na cestu do Sremských Karlovíc, kde dostal miesto riaditeľa monastierskej tlačiarne. Po príchode sa však ukázalo, že otvorenie tlačiarne v tunajšom monastieri nie je možné, preto odchádza do monastiera Grgeteg, kde sa mu podarilo vytvoriť len provizórnu tlačiareň, no na obnovenie počajevskej tlačiarne to nestačilo. Vitalij preto hľadal iné riešenie, ktoré sa mu naskytlo v roku 1923, keď sa na metropolitu R.P.C.Z. Antónija (Chrapovického) obrátil s prosbou o pomoc pražský arciepiškop Savvatij (Vrabc). Ten ho

prosil o poskytnutie skúseného kňaza, ktorý by pomohol zorganizovať novo vytvárajúcu sa cirkevnú obec v Ladomirovej na severovýchodnom Slovensku.

Ladomirovský monastier vzniká tak, ako by to malo byť na žiadosť ľudu, keď po rozpade Rakúsko-Uhorskej monarchie sa začali ľudia slobodne navracieť ku viere Otcov, k svätému Pravoslávii. Pravoslávne hnutie sa na východe Slovenska začína aktivizovať hneď po vzniku Československa. Chýbali tu však kňazi, aby sa v plnosti dali organizovať pravoslávne cirkevné obce. V roku 1921 sa zástupcovia veriacich v Ladomirovej: M. Bojko, V. Ducár a senátor J. Lažo obrátili na českú náboženskú pravoslávnu obec v Prahe, aby im prideli-la kňaza a organizátora cirkevného života. Pri osobnej návšteve v Prahe sa stretli aj s prezidentom T. G. Masarykom, ktorému predložili zoznam pravoslávnych veriacich z Ladomirovej a okolia. Prezident im vyjadril ochotu a podporu pomôcť aj týmito slovami:

„Bodaj by všetci gréckokatolíci i rímskokatolíci tak učinili. Odbremenili by štátnu pokladnicu od zbytočných 9 000 000 Kčs, ktorú naša vláda každoročne platí Vatikánu. Keby tie peniaze boli investované vo vnútri štátu, koľko by sa za to dalo vystavať a dať zárobok aj ľuďom.“ Za pomoci doktora Eugena Podhajeckého navštívili aj arciepiškopu Savvatija, ktorý im sľúbil, že ich žiadosť splní a pošle im kňaza, a tak 25. marca 1923 do Ladomirovej prichádza archimandrita Vitalij ako správca cirkevných obcí Ladomirová, Vagrinea a Krajné Čierne.

Spracoval: **Čtec Daniel Omaska**

Dňa 28.7.1950 prijalo eparchiálne zhromaždenie v Prešove uznesenie o rozdelení Prešovskej eparchie: eparchiu prešovskú a eparchiu michalovskú. V prešovskej eparchii prevažovali rusínske obce a v michalovskej slovenské a maďarské. Ustanovujúce eparchiálne zhromaždenie sa konalo 29. 7. 1950, na ktorom došlo tiež k voľbe prvého biskupa tejto eparchie. Stal sa ním bývalý gréckokatolícky generálny vikár a kanonik Viktor Mihalič, nar. 14. 5. 1918 v Ruskom Kazimíre. Vo svojom vystúpení po voľbe povedal, že zriadenie Michalovskej pravoslávnej eparchie bolo dávnou túžbou a nevyhnutnou potrebou. Prítomných bolo 21 duchovných. Chirotonia o Viktora Mihaliča na biskupa s menom Alexander sa uskutočnila dňa 8. 8. 1950 v Michalovciach. V roku 1968 mala michalovská eparchia 90 duchovných a mala aj svoj generálny vikariát v Košiciach, ktorý viedol prot. Peter Dudinský. Neskôr tento vikariát zanikol. Vladyka Alexander zomrel 25. 11. 1954 v Prešove a je pochovaný v krypte chrámu sv. Jána Krstiteľa. Pri zriaďovaní michalovskej eparchie pomáhali: gen. vikár Ján Kokinčák, nar. 11. 4. 1880 v Solivare, riaditeľ uniatskej biskupskej kancelárie v Prešove (1927 – 1950), profesor administratívy na bohosloveckom seminári v Prešove. Zomrel v Humennom 18. 8. 1965, kde je aj pochovaný. Ďalej to bol prot. Juraj Kuzan, nar. 26.4.1914 v Sucheji Broňke, biskupský administrátor pravoslávnych cirkevných obcí v rokoch 1945 – 1947. Zomrel 13.9.1984 v Prešove, kde je aj pochovaný. Veľa práce pri vzniku michalovskej eparchie vykonal aj JUDr. Kornel Bezkyd, nar. roku 1896 v Santove, syn uniatského duchovného v Legnave. V roku 1935 prijal pravoslávie spolu so skupinou študentov a učiteľov. Zomrel 26.9.1952 a je pochovaný v Prešove. A takýchto oddaných

pracovníkov bolo mnoho. Aj tejto eparchie sa dotklo opätrenie NRSR. Od roku 1990 – 1996

vedenie eparchie malo náhradné priestory. Avšak v tomto roku bol získaný objekt pre Úrad eparchiálnej rady a bol postavený nový katedrálny chrám.

Vznik a vývoj týchto východoslovenských eparchií sa má stať predmetom seriózneho historického bádania, ktoré musí mnohé objasniť a dať odpovede na mnohé aktuálne otázky. Objasniť treba podrobne okolnosti vzniku týchto eparchií, spomenúť osoby, ktoré tomu aktívne napomáhali, podmienky ich vnútorného života, ich neúspechy (kritika do vlastných radov), najmä veľký odchod duchovných do únie roku 1968, čím nastala aj veľká strata veriacich, ktorí v roku 1950 prijali pravoslávie, podobne aj po roku 1990. Tieto veci nemôžu zostať neobjasnené už aj preto, aby sa takéto krízové situácie neopakovali, čo sa pri trochu nezodpovednosti môže ľahko stať.¹

Pripravil: **Čtec Patrik Palasiewicz**

¹ HORKAJ, Š.: - PRUŽINSKÝ, Š.: Pravoslávna cirkev na Slovensku v 19. a 20. storočí, ľudia - udalosti - dokumenty 1, str. 199-201

ПОМИНАЙТЕ НАСТАВНИКИ ВАША, ИЖЕ
ГЛАГОЛАША ВАМЪ СЛОВО БЖІЕ... (Hebr, 13, 7)

Lutina. Ak človek počuje toto slovo, okamžite ho napadne obrovský chrám a zášľupy pútnikov. Mne však na rozum príde niečo iné. Ten obraz malého pravoslávneho chrámu so zelenou strechou a kupolami sa mi vybaví stále, keď si na to spomeniem.

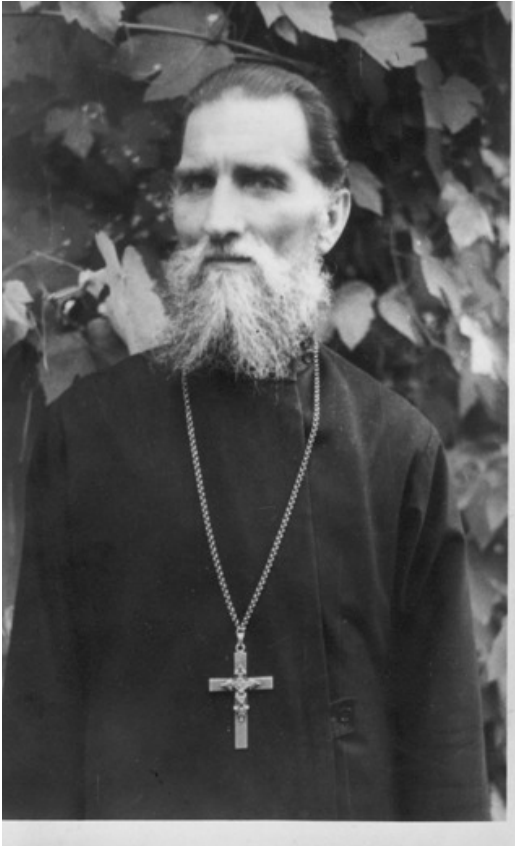
Určite každý z nás, kto tam raz bol, si dobre pamätá tú strmú a rozbitú cestu hore, ku cerkvi. Keď som tam prvýkrát prišiel, tak som hneď začal premýšľať nad tým, kto tam ten chrám vlastne postavil a prečo vlastne náš chrám stojí kdesi v lese. Veľ-

mi dlho som hľadal informácie o človeku, ktorý stál vôbec pri zrode sv. Pravoslávia v Lutine. Ako som tak hľadal a skúmal, prišiel som na jedno meno. Vasilij Solovjev.

Hneď som si povedal. Nejaký duchovný, ktorý prišiel z Ruska.

No keď som skúmal jeho život a jeho pôsobenie ako duchovného v Lutine, objavoval som neuveriteľné skutočnosti a informácie. Jeho život vôbec nebol ľahký.

Narodil sa v rodine kňaza Ivana Solovjeva v dedine Ilemno. Bol siedmym z deviatich detí. V 5. triede Pskovskej duchovnej seminárie podal prijatý na historicko-filozofickú fakultu Tartuskej univerzity. Neskôr odišiel na vojnu, kde v priebehu 5 rokov bojoval na frontoch 1. sv. vojny a občianskej vojny. Vojenskú službu skončil v roku 1921 v tábore pre internované osoby. Neskôr nastúpil na ďalšie štúdium do Varšavy a Prahy. V Prahe, dňa 14. 10. 1926, prijíma diakonskú chirotoniu z rúk vladyku Sergeja. Po prijatí kňazského stavu odchádza na východné Slovensko, kde pomáha pravoslávnyim cirkevným obciam (Medzilaborce, Rebrín, Zemplínska Široká, Čertizné a iné). Od roku 1930 až do svojej smrti pôsobil na Pravoslávnej cirkevnej obci Lutina. Staré príslovie hovorí, že ak zabudneme na svojich predkov, tak naši potomkovia zabudnú na nás.

Pripravil:

Diakon Miroslav Humenský

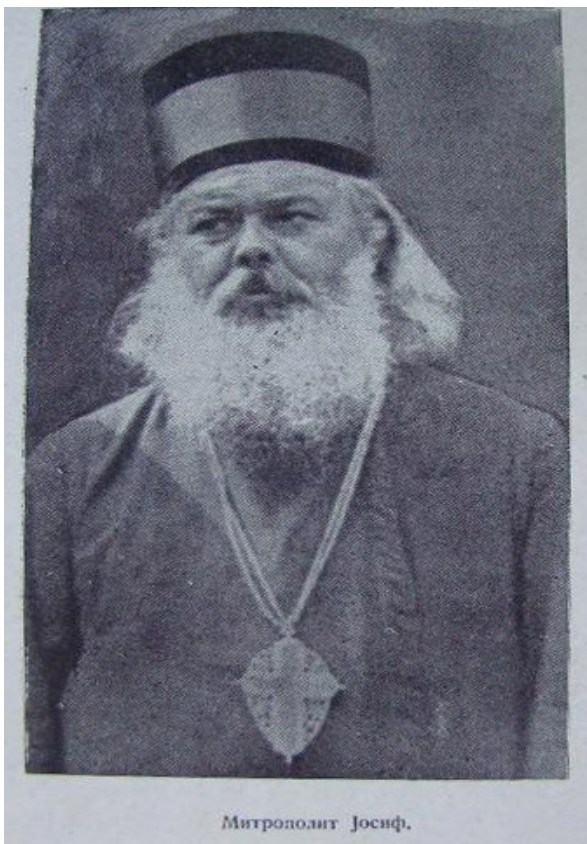
Pokračovanie v ďalšom čísle

Pri všetkom tom krásnom, čo o škole a mladých časoch vladyka Josif hovoril, mal na niektoré veci aj kritický pohľad. Tak trochu vytýkal vtedajšiemu systému (a vytkol by to asi aj tomu dnešnému), že všetkému učil (ako je zem okrúhla, ako sa otáča a pod.), ale o praktickom živote ani slovo. Preto „mnohí i vtedy i teraz vyšli zo školy bez najmenšieho pochopenia vážnosti života“.

Čo sa týka Cvijovičovho života v Bohosloviji, za zmienku snáď stojí fakt, že prijímacie skúšky na prvýkrát neurobil kvôli hudobnému sluchu. Na opravný termín sa dobre naučil dve – tri cirkevné piesne, a tak komisia uznala, že nie je až taký hudobne hluchý, aby sa hoci s vynaloženým úsilím nenaučil „cerkovno-je pjenije“. Mladý Josif sa ho nielen naučil, no tak sa v ňom zdokonalil, že neskôr pomáhal i spolužiakom s týmto predmetom. O tomto úspechu hovoril ako o dôkaze, že námahou a dobrou vôľou sa všetko dá naučiť a získať. Študijné úspechy tešili najmä vladykovho otca, ktorý bol celý blažený, keď v chráme počul a videl svojho syna čítať, spievať, podávať kadidlo a pod., akurát nevedel pochopiť „prečo ho v škole ešte držia, keď už vie všetko, čo popovi treba.“

Dosť podrobne sa vo svojich životných spomienkach Josif Cvijovič venuje téme ženenia. Keďže vyrastal v starom patriarchálnom prostredí, také boli i vtedajšie zvyky. O tom hovorí: „Za česť matky, sestry, svokry by

sme dali hlavu, ale ak by nás niektorá v dome, či stojac na ulici neprivítala – beda jej. Mame, babke, tete sme ruku bozkávali, ale na modlitbe a sláve¹ vždy pred nimi stáli. Muž chodil vždy prvý a žena niekoľko krokov pozadu. My mladí sme sa niekedy štítali, keď sme videli, že muž mladej žene ruku bozká. Bolo to pre nás poníženie mužskej dôstojnosti. Pre nás bol už tento stratený, stál pod ženinou papučou.“ Opisujem to kvôli tomu, aby som poukázal na vtedajší poriadok a zvyklosti. Preto ani nie je veľmi prekvapujúce to, čo ďalej opisuje vladyka Josif. Istého dňa prišiel za ním jeho mladší brat s prosbou, aby mu dal požehnanie na svadbu. „Tvo-

je je prvenstvo a bez tvojho dovolenia sa nesmiem oženiť. Kedy ty dokončíš svoje školy a oženiš sa, neviem, ale nám je potrebná ženská ruka v dome. Mamka je už stará a nevládze. Hriech je, aby sme ju starú trápili. Povediac to, trikrát sa predomnou poklonil. Keď som mu celý dojatý dal požehnanie a objal ho, brat sa mi znova trikrát poklonil, pobožkal mi koleno, hrud' a ruku a takto celý rozžiarený v tvári podakoval slovami: „Odpusť, tak ako aj Boh odpúšťa!“

Pre dnešného človeka môže byť zvláštnym i poučným spôsob, ako si mladý bohoslovec vyberal svoju budúcu nevestu. V prvom rade musel spoznať jej matku, lebo sa predpokladalo, že mnohé vlastnosti zdedí i budúca „popadija“. Za zmienku stojí i otcov pohľad na danú vec, keď podľa jednej ženy duchovného odporúčal i budúcu nevestu: „Dieťa, ak táto dievčina, ktorú chceme v Božom mene vypýtať pre teba, bude aspoň spolovice ako táto pani, jej sestra, vezmeš ju, hoc by bola na jedno oko slepá.“ Či už mal mladý bohoslovec šťastie alebo vkus, rodinná idylka netrvala dlho. Oženil sa hneď po dokončení školy v júli 1902. V máji 1904 sa im narodila prvá dcéra a v septembri 1905 jej sestra, ktorá však žila iba mesiac. Zanedlho po nej odišla do večnosti i manželka Mileva. Veľkou oporou pre mladého vdovca, toho času už duchovného a otca jednej dcéry, bola rodina nebohej ženy. Vladyka Josif sa so zvláštnou úctou a obdivom vyjadroval o svojom svokrovi svjaščeníkovi Simovi. Hoci, ako hovoril, bol prejednoduchý a skromný, ale zato ideálny a čestný človek, majúci bázeň pred Bohom a celý posvätený svojej službe. Zbožnosti ako aj ľudovému liečiteľstvu sa neskorší vladyka učil práve od neho a vždy vyzdvihoval to, s akou oddanosťou a náboženským ohňom čítal modlitby a

veriacim dával rady. Veľmi dojímavým je opis vladyky Josifa, ako v jednu nedeľu ho pred liturgiou videl modliť sa samotného. Tento úprimný vzťah a skutočné modlitby, spojené s pevnou vierou, ktoré pripomínali biblického Jakuba, ako bojuje s nebom, prekryvali všetky ľudské nedostatky Josifovho svokra. Medzi ľuďmi požíval takú vážnosť, že dedinskí gazdovia nič robiť nezačínali, neženíli a nevydávali sa, nepredávali a nekupovali, ak by sa predtým s popom Simom o tom neporadili. Dobré rady do života však dával aj svojmu zaťovi. Vladyka spomína, ako sa raz pochválil, že za jeden krst dostal viac peňazí, ako on – pop Sima za päť. Vtedy mu jeho svokor dal najavo, že úcta ľudí k duchovnému sa nemeria peniazmi, ale tým, že sa veriaci podelia o to, čo majú (syr, mäso,...), so svojim svjaščeníkom. „Ak by si niekde po ceste zablúdil, hneď by si prišiel na to, že peniaze ťa nenakrmia a ťažko takému národu, kde mladí duchovní na peniaze myslia.“ Vladyka tento príbeh podrobne opísal svojej dcére s prosbou, že ak sa jej syn rozhodne byť duchovným, nech mu ho prečíta. Nádherné spomienky sa však zachovali i na vladykovu svokru. Hovoril, že to bola anjelská, nehnevľivá duša a byť niekoľko dní v jej blízkosti značilo, k rajskej bráne sa priblížiť. Za pozornosť stojí i fakt, že v tejto duchovenskej rodine sa venovali aj výchove dievčat – sirôt, aby ich pripravili na poctivý manželský život a naučili ich všetkým dôležitým prácam. Vladyka to vysoko hodnotil a tvrdil, že bez dobre vychovaných dedičaniek nie je možný dobrý rozvoj dediny.

Pokračovanie nabudúce

Prípravil **prot. Peter Savčák**

1., „Sláva“ – sviatok patróna rodiny či chrámu.

Zo života cirkevných obcí

V našej cirkevnej obci Údol, v sobotu 8.2.2014 sme mali tú česť privítať vzácnu návštevu z Autokefálnej americkej pravoslávnej cirkvi- vladyku Benjamína, arcibiskupa San Franciského, západu USA a Aljašky.

rodákmi poskytli nemálo finančných prostriedkov na samotnú výstavbu. Je milé, že Boh privola v ten deň do

Údola aj hlavného manažéra výstavby chrámu, nášho rodáka Štefana Ščerbáka, aby sa stretol aj s touto vzácnou návštevou. Týmto chceme vyjadriť vďaku vladykovi Benjamínovi, že si našiel čas i na našu maličkú cirkevnú obec a dal nám blahoslovenie. Budeme na neho myslieť v modlitbách, rovnako ako na našich rodákov z USA a všetkých, ktorí prispeli čo i len troškou k výstavbe chrámu a rozvoju našej cirkevnej obce.

Dôvodom príchodu bola veľká angažovanosť členov tejto miestnej pravoslávnej cirkvi,

našej rodáčky Julie Romanchak, rod. Knapp a jej teraz už zosnulého manžela protojereja Michaela Romanchaka, pri rozhodnutí o výstavbe nového pravoslávneho chrámu v našej obci. Spolu s ostatnými

Veriaci PCO Údol

Foto: pc.obecudol.sk

Zo života seminára

V predvečer sviatku Troch Svjatytelej sa v Chráme sv. Jána Bohoslova pri Pravoslávnom kňazskom seminári v Prešove uskutočnil postrih dvoch

študentov PBF na čtecov, a to brata Mgr. Patrika Palasiewiczza a brata Daniela Omasku. Po sviatočnej utreni sa

uskutočnil aj mníšsky postrih brata Mgr. Juraja Durilu, ktorý po zložení mníšskych sľubov prijal meno Maxim. Tieto postrihy vykonal vladyka Rastislav, za asistencie schiarchimandritu Timoteja, archimandritu Serafima (Melnyka), jerodiakona Timoteja (Kuzana), duchovenstva

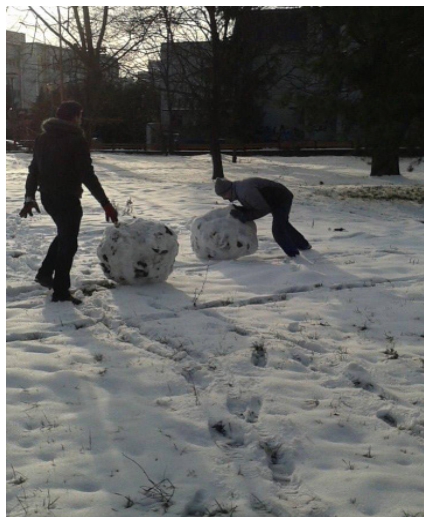

a ďalších hostí. Nasledujúci deň na svätej liturgii v Chráme Voznesenya Hospodňa v Starej Ľubovni prijal monach Maxim chirotoniu na diakona z rúk vladyky Rastislava.

Nech im Hospod' Boh žehná v ich poslaní.

Spracovala: Redakcia Istina
Foto: Viliam Fencík

Dňa 1.2.2014 sa mládežníci rozhodli, že využijú nádielku, ktorá konečne od Perinbaby zavítala aj k nám. I keď bola „zjazdovka“ už trochu zablátená, nikoho to neodradilo a všetci si užívali rýchlu jazdu na klzákoch. Tí starší, ktorých už kĺzanie sa omrzelo, sa pustili do stavania SNEHU-

LIAKOV. Veru, bolo sa na čo pozeráť. Pod rukami našich mládežníkov,

samozrejme, aj s pomocou tých ešte menších, vznikli nádherní snehuliaci. Stavaniu snehuliakov neodolal ani o. Dušan, pomocný kňaz v PCO Humenné a postavil obrovského snehuliaka, ktorý všetkých tromfol. Dozdobiť ho pomohli, samozrejme, už aj ostatní. Dúfame, že sa všetkým deťom táto

sánkovačka páčila a veríme, že sa nám podarí niečo také zorganizovať ešte aspoň raz počas tejto zimy.

Mládežníci Humenne

Bratstvo pravoslávnej mládeže na Slovensku
SYNDESMOS

Vás pozývajú na 9. ročník súťaže

**PREDNES DUCHOVNEJ POÉZIE,
PRÓZY A SPEVU**

ktorý sa uskutoční 29.3.2014

v **Detskom domove sv. Nikolaja (Medzilaborce)**

Program

- 09:00 Moleben v chráme
sv. Nikolaja
- 09:30 Prezentácia účastníkov
- 10:00 Prednes príspevkov
- 13:00 Obed
- 14:00 Vyhodnotenie súťaže
- 15:30 Ukončenie súťaže

**Príspevky môžu byť v
slovenskom, rusínskom,
českom, ruskom alebo srbskom
jazyku v dĺžke 2 až 5 minút.**

Príspevky sa prednášajú spamäti v týchto kategóriach:

- A) kategória do 6 rokov
- B) kategória 6 - 10 rokov
- C) kategória 11 - 15 rokov
- D) kategória 16 - 19 rokov
- E) kategória nad 19 rokov
- F) vlastná tvorba
- E) spev

Прїйдїте и вїдїте дїла бжїа,
їаже положи члдеа на земїи:

Пс 45, 9

**Svoje prihlášky posielajte do 26.3.2014 na e- mailovu adresu
zolnovam@gmail.com.**

**V prípade nejasností sa môžete informovať u Michaly Momotovej
na tel. čísle 0902 239 056.**